AVIENIUS

ORA MARITIMA

WITH RESTART

EPIC POEM .ORG

DIGITAL CLASSICS

AS IF INTERLEAVED

2.0

THESE LINES HAVE CONVERGED TO TELL
A STORY THAT SATISFIES ME IN MY HEART,
WHERE ONLY THERE IT REALLY COUNTS.

PRINT:
1 to **10**

INCLUDING:

340 Et distineri [utrosque] milibus tribus.
362 Circum atque iuxta plurimo [tractu iacens]
449 Nam patulus inde portus [oppidum prope]
536 Mons, inter undas [qua] tument sco[puli duo]
537 Geminusque ver[tex celsa nubium petit.]
555 Inter ferarum lustra duceba[nt diem]
575 Ru — — — effluentis ostiis {...}
594 — Cinorus agmen — —
613 Et urbs — — haesice gen sale {...}
651 [ ]
688 Et compete[nte denotetur nomine.]

After 700:

Resi[stere alto nam iugum cacumine,
Quod ab occidente quando sese ad extimos
Septentriones porrigit, mundi duo
Latera atque solis dividit meta vias.]

AS IF INTERLEAVED

language: Latin (iv CE)
copy text: Wernsdorf (1848)
typeface: Kings Caslon by Dalton Maag

EPICPOEM.ORG 🇺🇸 703 lines 2.0

As some way-faring Man, who wanders o'er
In Thought, a Length of Lands he trod before,
Sends forth his active Mind from Place to Place,
Joins Hill to Dale, and measures Space with Space:

AVIENIUS

ORA MARITIMA

WITH RESTART

EPIC POEM .ORG

DIGITAL CLASSICS

THESE LINES HAVE CONVERGED TO TELL
A STORY THAT SATISFIES ME IN MY HEART,
WHERE ONLY THERE IT REALLY COUNTS.

PRINT:
2 to **10**

1 (1C)

QUAESISSE temet spe cogitans, PROBE,
Animo atque sensu, Taurici Ponti situs
◆ Capi ut valeret his probabili fide,
Quos distinerent spatia terrarum extima;
Subii libenter id laboris, ut tibi
Desideratum carmine hoc claresceret.
Fas non putavi quippe, prolixa die,
Non subiacere sensui formam tuo
Regionis eius, quam vetustis paginis,
Et quam, per omnem spiritus nostri diem,
Secretiore lectione acceperam.
Alii invidere namque, quod dispendio
Tibi haud sit ullo, agrestis et duri reor.
His addo et illud, liberum temet loco
Mihi esse amore, sanguinisque vinculo.
Neque sat sit istud, ni sciam te litteras,
Hiantibusque faucibus rerum abdita
Hausisse semper, esse patuli pectoris,
Sensu capacem; talium iugem sitim
Tuo esse cordi, et esse te prae caeteris
Memorem intimati: cur inefficaciter
Secreta rerum in non tenacem effunderem?
In non sequacem quis profunda oggannit?
Multa ergo, multa compulere me, Probe,
Efflagitatam rem tibi ut persolverem.
L1[I] Quin et parentis credidi officium fore,
Desideratum si tibi locupletius
Profusiusque Musa promeret mea.
Dare expetitum quippe non parci viri est;
Augere porro muneris summam novis,
Mentis benignae satque liberalis est.
Interrogisti, si tenes, Maeotici
Situs quis esset aequoris. Sallustium
Noram id dedisse, dicta et eius omnibus
Praeiudicate auctoritatis ducier
Non abnuebam. Ad eius igitur inclitam
Descriptionem, qua locorum formulam
Imaginemque expressor efficax stili
Et veritatis paene in obtutus dedit
Lepore linguae, multa rerum iunximus,
Ex plurimorum sumpta commentariis.
Hecataeus istic quippe erit Milesius,
Hellanicusque Lesbius, Phileas quoque
Atheniensis, Caryandaeus Scylax,
Pausimachus inde, prisca quem genuit Samos,

Quin et Damastes nobili natus Sige,
Rhodoque Bacorus ortus, Euctemon quoque
Popularis urbis Atticae, Siculus Cleon,
Herodotus ipse Thurius, tum qui decus
Magnum loquendi est, Atticus Thucydides.

Hic porro habebis, pars mei cordis, Probe,

Quicquid per aequor insularum attollitur:
Per aequor illud scilicet, quod post cava
Hiantis orbis, a freto Tartessio
Atlanticisque fluctibus, procul sitam
In usque glebam proruit nostrum mare;
Sinusque curvos, atque prominentia:
Ut se supino porrigat litus situ,
Ut longe in undas inserant sese iuga,
Celsaque ut urbes alluantur aequore:
Quis ortus amnes maximos effuderit,
Ut prona ponti gurgitem intrent flumina,
ut ipsa rursum saepe cingant insulas,
sinuent late ut tuta portus brachia,
ut explicentur stagna, et ut iaceant lacus,
Scruposum ut alti verticem montes levent,
Stringatque nemora ut unda cani gurgitis.
Laboris autem terminus nostri hic erit,
Scythicum ut profundum, et aequor Euxini sali,
Et si que in illo marmore insulse tument,
Edisserantur: reliqua porro scripta sunt
Nobis in illo plenius volumine,
Quod de orbis oris partibusque fecimus.
Ut aperta vero tibimet intimatio
Sudoris huius et laboris sit mei,
Narrationem opusculi paullo altius L2[O]
Exordiemur. Tu per intimum iecur
Prolata conde; namque fulcit haec fides
Petita longe, et eruta ex auctoribus.
Terrae patentis orbis effuse iacet,
Orbique rursus unda circumfunditur.
Sed qua profundum semet insinuat salum
Oceano ab usque, ut gurges hic nostri maris
Longe explicetur, est Atlanticus sinus.
Hic Gaddir urbs est, dicta Tartessus prius:
Hic sunt Columnae pertinacis Herculis,
Abila atque Calpe: (haec laeva dicti cespitis,
Libyae propinqua est Abila,) duro perstrepunt
Septentrione, sed loco certae tenent.
Et prominentis hic iugi surgit caput,
(Oestrymnin istud dixit aevum antiquius)
Molesque celsa saxei fastigii
Tota in tepentem maxime vergit Notum.
Sub huius autem prominentis vertice
Sinus dehiscit incolis Oestrymnicus,
In quo insulae sese exserunt Oestrimnides,
Laxe iacentes, et metallo divites
Stanni atque plumbi. Multa vis hic gentis est,
Superbus animus, efficax sollertia,
Negociandi cura iugis omnibus:

Notisque cymbis turbidum late fretum,
Et belluosi gurgitem oceani secant.
◆ Non hi carinas quippe pinu texere,
Acereve norunt, non abiete, ut usus est,
Curvant faselos; sed rei ad miraculum,
Navigia iunctis semper aptant pellibus,
orioque vastum spe percurrunt salum.
Ast hinc duobus in Sacram (sic insulam
Dixere prisci) solibus cursus rati est.
Haec inter undas multa cespitem iacet,
Eamque late gens Hibernorum colit.
Propinqua rursus insula Albionum patet.
Tartesiisque in terminos Oestrymnidum
Negotiandi mos erat: Carthaginis
Etiam coloni, et vulgus, inter Herculis
Agitans columnas, haec adibant aequora:
Quae Himilco Poenus mensibus vix quatuor,
Ut ipse semet re probisse retulit
Enavigantem, posse transmitti adserit:
Sic nulla late flabra propellunt ratem,
Sic segnis humor aequoris pigri stupet.
Adiicit et illud, plurimum inter gurgites
Exstare fucum, et seepe virgulti vice
Retinere puppim. Dicit hic nihilominus,
Non in profundum terga demitti maris,
L2[I] Parvoque aquarum vix supertexi solum:
Obire semper huc et huc ponti feras,
Navigia lenta et languide repentia
Internatare belluas. Si quis dehinc
Ab insulis Oestrymnicis lembum audeat
Urgere in undas, axe qua Lycaonis
Rigescit aethra, cespitem Ligurum subit
Cassum incolarum. Namque Celtarum manu,
Crebrisque dudum proeliis vacuata sunt:
Liguresque pulsi, ut saepe fors aliquos agit,
Venere in ista, quae per herrentes tenent
Plerumque dumos: creber his scrupus locis,
Rigidaeque rupes, atque montium minae
Coelo inseruntur. Et fugax gens haec quidem
Diu inter arcta cautium duxit diem,
Secreta ab undis; nam sali metuens erat
Priscum ob periclum: post quies et otium,
Securitate roborante audaciam,
Persuasit altis devehi cubilibus,
Atque in marinos iam locos descendere.
Avienius Ora Maritima
Post illa rursum, quae supra fati sumus,
Magnus patescit aequoris fusi sinus
Ophiusam ad usque: rursum ab huius litore
Internum ad aequor, qua mare insinuare se
Dixi ante terris, quodque Sardum nuncupant,
Septem dierum tenditur pediti via.
Ophiusa porro tanta panditur latus,
Quantam iacere Pelopis audis insulam
Graiorum in agro. Haec dicta primo Oestrymnis est,
Avienius Ora Maritima
Locos et arva Oestrymnicis habitantibus;
Post multa serpens effugavit incolas,
Vacuamque glebam nominis fecit sui.
Procedit inde in gurgites Veneris iugum,
Circumlatratque pontus insulas duas
Tenue ob locorum inhospitas. Arvi iugum
Rursum tumescit prominens in asperum
Septentrionem: cursus autem hinc classibus
Usque in columnas efficacis Herculis
Quinque est dierum. Post pelagia est insula,
Herbarum abundans, atque Saturno sacra:
Sed vis in illa tanta naturalis est,
Ut si quis hanc innavigando accesserit,
Mox excitetur propter insulam mare,
Quatiatur ipsa, et omne subsiliat solum
Alte intremiscens, caetero ad stagni vicem
Pelago silente. Prominens surgit dehinc
Ophiusae in oras, atque ab usque arvi iugo
In haec locorum bidui cursus patet.
At, qui dehiscit inde prolixe sinus,
Non totus uno facile navigabilis
Vento recedit: namque medium accesseris **L3[O]**
Zephyro vehente, reliqua deposcunt Notum.
Et rursus inde si petat quisquam pede
Tartessiorum litus, exsuperet viam
Vix luce quarta, si quis ad nostrum mare
Malacaeque portum semitam tetenderit,
In quinque soles est iter. Tum Cepresicum
Iugum intumescit: subiacet porro insula
Achale vocata ab incolis. Aegre est fides
Narrationi prae rei miraculo;
Sed quam frequens auctoritas sat fulciat.
Aiunt in huius insulae confiniis
Nunquam esse formam gurgiti reliquo parem:
(Splendorem ubique quippe inesse fluctibus
Vitri ad nitorem, et per profundum marmoris
Cyaneam in undis esse certum imaginem est.)
Confundi at illic aequor immundo a luto,
Memorant vetusti; semper atque sordibus
Ut faeculentos gurgites haerescere.
Cempsi atque Saefes arduos colles habent
Ophiusae in agro: propter hos pernix Ligus
Draganumque proles sub nivoso maxime
Septentrione collocaverant larem.
Paetanion autem est insula ad Zephyrum latens,
Patulusque portus: inde Cempsis adiacent

Populi Cynetum: tum Cyneticum iugum,
Qua sideralis lucis inclinatio est,
◆ Alte tumescens ditis Europae extimum,
In belluosi vergit oceani salum.
Ana amnis illic per Cynetas effluit,
Sulcatque glebam: panditur rursus sinus,
Cavusque cespes in meridiem patet.
Memorata ab Ana gemina sese flumina
Scindunt repente, perque praedicti sinus
Crassum liquorem (quippe pinguescit luto
Omne hic profundum) lenta trudunt agmina.
Hic insularum semet alte subrigit
Vertex duarum: nominis minor indiga est,
Aliam vocavit mos tenax Agonida.
Inhorret inde rupibus cautes Sacra,
Saturni et ipsa. Fervet illisum mare,
Litusque late saxeum distenditur.
Hirtae hic capellae et multus incolis caper
Dumosa semper intererrant cespitum:
Castrorum in usum et nauticis velamina,
Productiores et graves setas alunt.
Hinc dictum ad amnem solis unius via est,
Genti et Cynetum hic terminus. Tartessius
Ager his adhaeret, alluitque cespitem
Tartessus amnis, Inde tenditur iugum
L3[I] Zephyro sacratum: denique arcis summitas
Zephyris vocata. Celsa sed fastigia
Iugo eriguntur verticis; multus tumor
Conscendit auras, et supersidens quasi
Caligo semper nubilum condit caput.
Regio omnis inde maxime herboso solo est,
Nebulosa iuge his incolis convexa sunt,
Coactus aër atque crassior dies,
Noctisque more ros frequens: nulla, ut solet,
Flabra inferuntur, nullus aethram discutit
Venti superne spiritus; pigra incubat
Caligo terras, et solum late madet.
Zephyridos arcem si quis excedat rate,
Et inferatur gurgiti nostri maris,
Flabris vehetur protinus Favonii.
Iugum inde rursus, et sacrum Infernae Deae
Divesque fanum, penetral abstrusi cavi,
Adytumque caecum. Multa propter est palus
Erebea dicta. Quin et Herbi civitas
Stetisse fertur his locis prisca die:
Quae proeliorum absumpta tempestatibus,
Famam atque nomen sola liquit cespiti.
At Iberus inde manat amnis, et locos
Foecundat unda: plurimi ex ipso ferunt
Dictos Iberos; non ab illo flumine,

Quod inquietos Vasconas praelabitur.
Nam quicquid amni gentis huius adiacet
Occiduum ad axem, Iberiam cognominant.
Pars porro Eoa continet Tartessios
Et Cilbicenos. Cartare post insula est,
Eamque pridem, influxa et est satis fides,
Tenuere Compsi: proximorum postea
Pulsi duello, varia quaesitum loca
Se protulere. Cassius inde mons tumet:
Et Graia ab ipso lingua cassiterum prius
Stannum vocavit. Inde fani est prominens,
Et, quae vetustum Greciae nomen tenet,
Gerontis arx est eminus: namque ex ea
Geryona quondam nuncupatum accepimus.
Hic ora late sunt sinus Tartessii;
Dictoque ab amni in haec locorum puppibus
Via est diei: Gaddir hic est oppidum:
Nam Punicorum lingua conseptum locum
Gaddir vocabat. Ipsa Tartessus prius
Cognominata est; multa et opulens civitas
Aevo vetusto, nunc egena, nunc brevis,
Nunc destituta, nunc ruinarum agger est.
Nos hoc locorum, praeter Herculaneam
Sollennitatem, vidimus miri nihil.
At vis in illis tanta, vel tantum decus
Aetate prisca sub fide rerum fuit, L4[O]
Rex ut superbus, omniumque praepotens,
Quos gens habebat forte tum Maurusia,
Octaviano Principi acceptissimus,
Et litterarum semper in studio Isuba,
Interfluoque separatus aequore,
Illustriorem semet urbis istius
Duumviratu crederet. Sed insulam
Tartessus amnis, ex Ligustico lacu
Per aperta fusus, undique adlapsu ligat.
Neque iste tractu simplici provolvitur;
Unusve sulcat subiacentem cespitem:
Tria ora quippe parte Eoi luminis
Infert in agros; ore bis gemino quoque
Meridianas civitates alluit.
At mons paludem incumbit Argentarius,
Sic a vetustis dictus ex specie sui:
Stanno iste namque latera plurimo nitet,
Magisque in auras eminus lucem evomit,
Cum sol ab igni celsa perculerit iuga.
Idem amnis autem fluctibus stanni gravis
Ramenta volvit, invehitque moenibus
Dives metallum. Qua dehinc ab aequore
Salsi fluenti vasta per medium soli
Regio recedit, gens Etmaneum accolit.

Avienius Ora Maritima

Atque inde rursus usque Cempsorum sata
Ileates agro se feraci porrigunt:
◆ Maritima vero Cilbiceni possident.
Gerontis arcem et prominens fani, ut supra
Sumus elocuti, distinet medium salum;
Interque celsa cautium cedit sinus.
Iugum ad secundum flumen amplum evolvitur:
Tartessiorum mons dehinc attollitur
Silvis opacus. Hinc Erythea est insula
Diffusa glebam, et iuris olim Punici:
Habuere primo quippe eam Carthaginis
Priscae coloni: interfluoque scinditur
Ad continentem quinque per stadia modo
Erythea ab arce. Qua diei occasus est,
Veneri marinae consecrata est insula,
Templumque in illa Veneris et penetral cavum,
Oraculumque. Monte ab illo, quem tibi
Horrere silvis dixeram, in Veneris iugum
Litus recline et molle arenarum iacet,
In quas Besilus atque Cilbus flumina
Urgent fluentum. Post in occiduum diem
Sacrum superbas erigit cautes iugum.
Locum hunc vocavit Herma quondam Graecia.
Est Herma porro cespitum munitio,
Interfluum quae altrinsecus munit lacum:
L4[I] Aliique rursus Herculis dicunt Viam:
Stravisse quippe maria fertur Hercules,
Iter ut pateret facile captivo gregi.
Porro illud Herma iure sub Libyci soli
Fuisse pridem, plurimi auctores ferunt.
Nec respuendus testis est Dionysius,
Libyae esse finem qui docet Tartessium.
Europae in agro, quod vocari ab incolis
Sacrum indicavi, prominens subducitur.
Locos utrosque interfluit tenue fretum.
Quod Herma porro et Herculis dictum est Via,
Amphipolis urbis incola Euctemon ait,
Non plus habere longitudinis modo,
Quam porriguntur centum et octo milia,
Et distineri [utrosque] milibus tribus.
Hic Herculanae stant columnae, quas modum
Utriusque haberi continentis legimus.
Sunt paria porro saxa prominentia
Abila atque Calpe. Calpe in Hispano solo,
Maurusiorum est Abila. Namque Abilam vocant
Gens Punicorum, mons quod altus barbaro est,
Id est Latino; dici ut auctor Plautus est:
Calpeque rursum in Graecia species cavi
Teretisque visu nuncupatur urcei.
Atheniensis dicit Euctemon item
Non esse saxa, aut vertices assurgere
Parte ex utraque. Cespitem Libyci soli
Europae et oram memorat insulas duas
Interiacere; nuncupari has Herculis
Ait columnas; stadia triginta refert
Has distinere; horrere silvis undique,
Inhospitasque semper esse nauticis.
Inesse quippe dicit ollis Herculis
Et templa et aras: invehi advenas rate,
Deo litare, abire festino pede:
Nefas putatum demorari in insulis,
Circum atque iuxta plurimo [tractu iacens]
Manare tradit tenue prolixe mare.
Navigia onusta adire non valent locos
Breve ob fluentum, et pingue litoris lutum.
Sed si voluntas forte quem subegerit
Adire fanum, properat ad Lunae insulam
Agere carinam, eximere classi pondera,
Levique cymba sic superferri salo.
Sed ad columnas quidquid interfunditur
Undae aestuantis, stadia septem vix ait
Damastes esse. Caryandaeus Scylax
Medium fluentum inter columnas asserit
Tantum patere, quantus aestus Bosporo est.
Ultra has columnas, propter Europae latus,
Vicos et urbes incolae Carthaginis L4[I]
Tenuere quondam: mos at ollis hic erat,
Ut planiore texerent fundo rates,
Quo cymba tergum fusior brevius maris
Praelaberetur. Porro in occiduam plagam
Ab his columnis gurgitem esse interminum.
Late patere pelagus, extendi salum,
Himilco tradit. Nullus haec adiit freta,
Nullus carinas aequor illud intulit,
Desint quod alto flabra propellentia,
Nullusque puppim spiritus coeli iuvet;
Dehinc quod aethram quodam amictu vestiat
Caligo, semper nebula condat gurgitem,
Et crassiore nubilum perstet die.
Oceanus iste est, orbis effusi procul
Circumlatrator, iste pontus maximus.
Hic gurges oras ambiens, hic intimi
Salis irrigator, hic parens nostri maris.
Plerosque quippe extrinsecus curvat sinus,
Nostrumque in orbem vis profundi illabitur.
Sed nos loquemur maximos tibi quatuor.
Prima huius ergo in cespitem insinuatio est
Hesperius aestus, atque Atlanticum salum;
Hyrcana rursus unda, Caspium mare;
Salum Indicorum, terga fluctus Persici;

Avienius Ora Maritima

Arabsque gurges sub tepente iam Noto.
Hunce usus olim dixit Oceanum vetus,
Alterque dixit mos Atlanticum mare.
Longo explicatur gurges huius ambitu,
Produciturque latere prolixe vago.
Plerumque porro tenue tenditur salum,
Ut vix arenas subiacentes occulat.
Exsuperat autem gurgitem fucus frequens,
Atque impeditur aestus hic uligine:
Vis belluarum pelagus omne internatat,
Multusque terror ex feris habitat freta.
Haec olim Himilco Poenus Oceano super
Spectasse semet et probasse retulit:
Haec nos, ab imis Punicorum annalibus
Prolata longo tempore, edidimus tibi.
Nunc iam recursus ad priora sit stilo.
Igitur columnae, ut dixeram, Libystidi
Europae in agro adversa surgit altera.
Hic Chrysus amnis intrat altum gurgitem:
Ultra citraque quatuor gentes colunt.
Nam sunt feroces hoc Libyphoenices loco;
Sunt Massieni; regna Cilbicena sunt
Feracis agri, et divites Tartessii,
Qui porriguntur in Calacticum sinum.
Hos propter autem mox iugum Barbetium est,
L4[O] Malachaeque flumen, urbe cum cognomine,
Menace priore quae vocata est saeculo,
Tartessiorum iuris illic insula
Antistat urbem, Noctilucae ab incolis
Sacrata pridem: in insula stagnum quoque
Tutusque portus: oppidum Menace super.
Qua sese ab undis regio dicta subtrahit,
Sisurus alto mons tumet cacumine.
Adsurgit inde vasta cautes, et mare
Intrat profundum. Pinus hanc quondam frequens it
Ex se vocari sub sono Graio dedit:
Fanumque ad usque Veneris et Veneris iugum
Litus recumbit. Porro in isto litore
Stetere crebre civitates antea,
Phoenixque multus habuit hos pridem locos.
Inhospitales nunc arenas porrigit
Deserta tellus, orba cultorum sola
Squalent iacentque. Veneris ab dicto iugo
Spectatur Herma cespitis Libyci procul,
Quod ante dixi: litus hic rursum patet,
Vacuum incolarum nunc, et abiecti soli.
Porro ante et urbes hic stetere plurimae,
Populique multi concelebrarunt locos.
Nam patulus inde portus [oppidum prope]
Se Massienum curvat alto ab aequore,
Sinuque in imo surgit altis moenibus
Urbs Massiena: post iugum Traete eminet,
Brevisque iuxta Strongyle stat insula.
Dehinc in huius insulae confiniis
Immensa tergum latera diffundit palus,
Theodorus illic (nec stupori sit tibi,
Quod in feroci barbaroque sat loco
Cognomen huius Greciae accipis sono,)
Prorepit amnis. Ista Phoenices prius
Loca incolebant. Rursus hinc se litoris
Fundunt arenae, et litus hoc tres insulae
Cinxere late. Hic terminus quondam stetit
Tartessiorum; hic Herna civitas fuit.
Gymnetes istos gens locos insederant;
Nunc destitutus, et diu incolis carens
Sibi sonorus Alebus amnis effluit.
Post haec per undas insula est Gymnesia,
Populo incolarum quae vetus nomen dedit,
Usque ad Sicani praefluentis alveum.
Pityusae et inde proferunt sese insulae,
Balearium ac late insularum dorsa sunt.
Et contra Iberi in usque Pyrenae iugum
ius protulere, propter interius mare
Late locati. Prima eorum civitas
Idera surgit. Litus extendit dehinc
Steriles arenas. Hemeroscopium quoque L3[I]
Habitata pridem hic civitas: nunc iam solum
Vacuum incolarum languido stagno madet.
Attollit inde se Sicana civitas,
Propinquo ab amni sic vocata Ibericis.
Neque longe ab huius fluminis divortio
Praestringit amnis Tyrius oppidum Tyrin.
At qua recedit ab salo tellus procul,
Dumosa late terga regio porrigit.
Bebryces illic, gens agrestis et ferox,
Pecorum frequentes inter errabant greges.
Hi lacte semet atque pingui caseo
Praedure alentes proferebant spiritum
Vicem ad ferarum. Post Caprasiae iugum
Procedit alte, ac nuda litorum iacent
Ad usque cassae Chersonesi terminos,
Palus per illa Naccararum extenditur:
Hoc nomen isti nam paludi mos dedit.
Stagnique medio parva surgit insula
Ferax olivi, et hinc Minervae stat sacra.
Fuere propter civitates plurimae:
Quippe hic Hylactes, Hystra Sarna, et nobiles
Tyrichae stetere. Nomen oppido vetus,
Gazae incolarum maxime memorabiles
Per orbis oras. Namque praeter cespitis

Foecunditatem, qua pecus, qua palmitem,
Qua dona flavae Cereris educat solum,
Peregrina Ibero subvehuntur flumine.
Iuxta superbum mons Sacer caput exserit.
Oleumque flumen proxuma agrorum secans
Geminos iugorum vertices interfluit.
Mox quippe Sellus (nomen hoc monti est vetus)
Ad usque celsa nubium subducitur.
Adstabat istum civitas Lebedontia
Priore saeclo, nunc ager vacuus lare
Lustra et ferarum sustinet cubilia.
Post haec arenae plurimo tractu iacent,
Per quas Salauris oppidum quondam stetit,
In queis et olim prisca Callipolis fuit,
Callipolis illa [quae per altam] moenium
Proceritatem et celsa per fastigia
Subibat auras, quae laris vasti ambitu
Latere ex utroque piscium semper ferax
Stagnum premebat. Inde Tarraco oppidum
Et Barcinonum amoena sedes ditium.
Nam pandit illic tuta portus brachia,
Uvetque semper dulcibus tellus aquis.
Post Indigetes asperi se proferunt:
Gens ista dura, gens ferox venatibus,
Lustrisque inhaerens. Tum iugum Celebandicum
L3[O] In usque salsam dorsa porrigit Thetim.
Hic adstitisse civitatem Cypselam,
Iam fama tantum est: nulla nam vestigia
Prioris urbis asperum servat solum.
Dehiscit illic maximo portus sinu,
Cavumque late cespitem inrepit salum,
Post quae recumbit litus Indigeticum
Pyrenae ad usque prominentis verticem.
Post litus illud, quod iacere diximus
Tractu supino, se Malodes exserit
Mons, inter undas [qua] tument sco[puli duo]
Geminusque ver[tex celsa nubium petit.]
Hos inter autem portus effuse iacet,
Nullisque flabris aequor est obnoxium:
Sic omne late, praelocatis rupibus,
Latus ambiere cautium cacumina,
Interque saxa immobilis gurges latet,
Quiescit aequor, pelagus inclusum stupet.
Stagnum inde Tonon montium in radicibus.
Tononiaeque attollitur rupis iugum,
Per quae sonorus volvit aequor spumeum
Anystus amnis, et salum fluctu secat.
Haec propter undas atque salsa sunt freta:
At quicquid agri cedit alto a gurgite,
Ceretes omne, et Acroceretes prius
Habuere duri: nunc pari sub nomine
Gens est Iberum. Sordus inde denique
Populus agebat inter avios locos:
Ad pertinentes usque ad interius mare
Inter ferarum lustra duceba[nt diem]
Qua piniferto stat Pyrene vertice,
Et arva late et gurgitem ponti premit.
In Sordiceni cespitis confinio
Quondam Pyrene, civitas ditis laris,
Stetisse fertur: hicque Massilia incolae
Negotiorum saepe versabant vices.
Sed in Pyrenen ab columnis Herculis
Atlanticoque gurgite et confinio
Zephyridis ore cursus est celeri rati
Septem dierum. Post Pyrenaeum iugum
Iacent arenae litoris Cynetici,
Easque late sulcat amnis Roschinus.
Hoc Sordicenae, ut diximus, glebae solum est.
Stagnum hic palusque quippe diffuse patet,
Et incolae istam Sordicen cognominant;
Praeterque vasti gurgitis crepulas aquas,
(Nam propter amplum marginis laxae ambitum,
Ventis tumescit saepe percellentibus)
Stagno hoc ab ipso Sordus amnis effluit
Ru — — — effluentis ostiis {...}
Sinuatur alto, et propria per dispendia L2[I]
Cospes cavatur, repit unda longior,
Molesque multa gurgitis distenditur.
Tres namque in illo maximae stant insulae,
Saxisque duris pelagus interfunditur.
Nec longe ab isto cespitis rupti sinus
Alter dehiscit, insulasque quatuor
(At priscus usus dixit has omnes triplas)
Ambit profundo. Gens Elesycum prius
Loca haec tenebat, atque Narbo civitas
Erat ferocis maximum regni caput.
Hic salsum in aequor amnis Attagus ruit:
Heliceque rursus hic palus iuxta. Dehinc
Besaram stetisse fama casca tradidit.
At nuncce Ledus, nunc et Orobis flumina
Vacuos per agros et ruinarum aggeres
Amoenitatis indices priscae meant.
Nec longe ab istis Thyrius alto evolvitur
— Cinorus agmen — — {...}
Nunquam excitentur fluctuum volumina,
Sternatque semper gurgitem Alcyonae quies.
Vertex at huius cautis e regione se
Illi eminenti porrigit, quod Candidum
Dixi vocari. Blasco propter insula est,
Teretique forma cespes editur salo.

Avienius Ora Maritima

In continenti et inter adsurgentium
Capita iugorum, rursum arenosi soli
Terga explicantur; seque fundunt litora
Orba incolarum. Setius inde mons tumet
Procerus arcem et Pinifer: Setii iugum
Radice fusa in usque Taphrum pertinet:
Taphron paludem namque gentici vocant
Rhodani propinquam flumini. Huius alveo
Ibera tellus atque Ligyes asperi
Intersecantur. Hic sat angusti laris
Tenuisque censu civitas Polygium est.
Tum Mansa vicus, oppidumque Naustalo,
Et urbs — — haesice gen sale {...}
Eiusque in aequor Classius amnis influit.
At Cimenice regio descendit procul
Salso ab fluento, fusa multo cespite,
Et opaca silvis. Nominis porro auctor est
Mons dorsa celsus: cuius imos aggeres
Stringit fluento Rhodanus, atque scrupeam
Molem imminentis intererrat aequore.
Ligures ad undam semet Interni maris,
Setiena ab arce et rupe saxosi iugi,
Procul extulere. Sed quasi exposcit locus,
Rhodani ut fluentum plenius tibi disseram.
Stili immorantis patere tractatum, Probe:
L2[O] Quippe amnis ortum, gurgitis lapsum vagi,
Quas iste gentes lambat unda fluminis,
Quantoque manet incolis compendio,
Et ostiorum fabimur divortia.
Nivosum in auras erigunt Alpes iugum
A solis ortu, et arva Gallici soli
Intersecantur scrupeo fastigio,
Et anhela semper flabra tempestatibus.
Effusus ille, et ore semet exigens
Hiantis antri, vi truci sulcat sola,
Aquarum in ortu et fronte prima naviger.
At rupis illud erigentis se latus,
Quod edit amnem, gentici cognominant
Solis Columnam; tanto enim fastigio
In usque celsa nubium subducitur,
Meridianus sol ut oppositu iugi
Conspicuus haud sit, cum relaturus diem
Septentrionum accesserit confinia.
Scis nam fuisse eiusmodi sententiam
Epicureorum; non eum occasu premi,
Nullos subire gurgites, nunquam occuli,
Sed obire mundum, obliqua coeli currere,
Animare terras, alere lucis pabulo
Convexa cuncta; et invicem regionibus
Certis negari candidam Phoebi facem;

[ ]
Meridianam cum secuerit orbitam,
Cum lumen axi Atlantico inclinaverit,
Ut in supremos ignem Hyperboreos agat,
Achaemenioque semet ortui ferat,
Discreta in aethrae flectitur curvo ambitu,
Metamque transit; cumque nostro obtutui
Iubar negarit, tetra nox coelo ruit,
Coecaeque nostra protinus tenebrae tegunt:
Dies at illos clara tunc illuminat,
Septentrione qui superposito rigent:
Cum rursus umbra noctis arctoos habet,
Genus omne nostrum splendidum ducit diem.
Meat amnis autem a fonte per Tylangios,
Per Daliternos, per Chabilcorum sata,
Cemenicum et agrum, (dura sat vocabula,
Auremque primam cuncta vulnerantia;
Sed non silenda tibimet ob studium tuum
Nostramque curam.) Panditur porro in decem
Flexus recursu gurgitum, stagnum grave
Plerique tradunt: inserit semet dehinc
Vastam in paludem, quam vetus mos Graeciae
Vocitavit Accion, atque praecipites aquas
Stagni per aequor egerit: rursum effluus
Arctansque sese fluminum ad formam, dehinc
Atlanticos in gurgites, nostrum in mare L1[I]
Et occidentem contuens, evolvitur,
Patulasque arenas quinque sulcat ostiis,
Arelatus illic civitas attollitur,
Theline vocata sub priore saeculo,
Graio incolente. Multa nos Rhodano super
Narrare longo res subegerunt stilo.
At nunquam in illud animus inclinabitur,
Europam ut isto flumine et Libyam adseram
Disterminari; Phileus hoc quanquam vetus
Putasse dicat incolas: despectui
Derisuique inscitia haec sit barbara,
Et compete[nte denotetur nomine.]
Cursus carinae biduo et binoctio est:
Gens hinc Veragri, Bergineque civitas,
Salyes atroces, oppidum Mastramelae
Priscum paludis, terga celsum prominens,
Quod incolentes Citharistium vocant:
Massilia et ipsa est; cuius urbis hic situs:
Pro fronte litus praeiacet; tenuis via
Patet inter undas; latera gurges alluit,
Stagnum ambit urbem, et unda lambit oppidum
Laremque fusa: civitas paene insula est:
Sic aequor omne cespiti infudit manus,
Labos et olim conditorum diligens

Avienius Ora Maritima

701 Formam locorum et arva naturalia
Evicit arte. Si qua prisca te iuvat
Haec in novella nominum deducere.